

Dage siden, har jeg anset det som min Pligt som Rigsdagsmand at fremdrage det her, og spørge den ærede Kultusminister, om han er villig til at se at faa dette Uvæsen afskaffet, og om han da, hvis det skulde vise sig, at de Bestemmelser, der allerede findes, og hvoraf jeg allerede har nævnt en Række, ikke skulde slaa til, vil være villig til og være med til, saa vidt gørligt — jeg er vis paa, at den ærede Finansminister vil støtte ham, thi det fremgaar jo tydelig nok af hans Tale i denne Sal om denne Ting — at skaffe Bestemmelser frem, der kunne ødelægge dette Uvæsen, thi det er virkelig for galt, at det kan gaa saa vidt, at hæderlige Folk, naar de komme til det kongelige Teater og paatale disse Ulovligheder, da risikere at komme i Kriminal- og Politiretten. Det forekommer mig, at vi her ere naaede til Topmaalet af Billetsjoveriets Anmasselse i Kongens Kjøbenhavn.

Det er kun disse Bemærkninger, jeg havde at gøre, i alt Fald foreløbig. Men jeg vil sige om dette Spørgsmaal som om det første Spørgsmaal: Ønske de ærede Ministre yderligere Oplysninger, staar jeg ganske til deres Tjeneste, thi jeg plejer altid, naar jeg paataler saadanne administrative Misbrug, at have Beviser paa, hvad jeg paataler, for ellers holder jeg min Mund.

Høegh-Guldberg: Jeg skal tillade mig nogle faa Bemærkninger til, hvad der fremkom forleden Dag fra det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (K. Kristiansen), da han udtalte, at det med Hensyn til Husmandsrejserne vilde være ønskeligt, om der var flere Hold og færre Deltagere paa hvert. Jeg antager, at det ærede Medlem, der er fra Jylland, nærmest har sigtet til Husmandsrejser, der blive arrangerede fra Jylland, og da jeg nu har den Ære at være Medlem af Husmandsudvalget der, kan jeg oplyse, at medens Holdene i 1899 gennemsnitlig vare paa 50, bleve de i indeværende Aar nedsatte til 37, og det er Meningens næste Aar kun at medtage 35 paa hvert Hold. Hvor mange Husmænd der med Nytte kunne rejse sammen paa et Hold, afhænger naturligvis af Førerens Evne til at lede disse Mænd og at skaffe dem det største Udbytte af Rejsen, en Evne, der ikke er ens for alle. Men efter de Erfaringer, man har gjort, maa man antage, at 35 Husmænd paa et Hold ikke er flere, end at de under en dygtig Fører ville nyde fuldt Udbytte af Rejsen. Det samme ærede

Medlem ankede over, at det var Gaardejere, der vare Førere paa disse Rejser, og fandt det rigtigst, om Førerne bleve valgte blandt Husmændene selv. Jeg kan oplyse fra, hvad jeg holder i Haanden, den Rundskrivelse, som blev udsendt om Husmandsrejserne i Aar, at Deltagerne vare delte i 9 Hold, og for disse Hold vare følgende Førere: Der var kun en Gaard-ejer, dernæst var der Statskonsulenten i Havebrug, W. Riedel, en Mand, som har store Fortjenester af Husmandsvæsenet i Jylland, 4 Lærere, deriblandt en Friskole-lærer, og 2 Forstandere for Landbrugsskoler, hos hvem Husmændene gentagne Gange efter Rejsernes Slutning have været Gæster, og det med stort Udbytte. Endelig var der 3 Husmænd. Det har altid været Udvalgets Ønske at faa saa mange Husmænd som muligt til Førere, men det er ikke saa ganske let. Disse Førere maa alligevel have en vis Autoritet blandt deres Standsfæller og altsaa vælges med dette for Øje. Desuden maa de have ikke saa kort en Tid til Raadighed. Der maa jo selvfølgelig kræves, at de ikke blot kunne deltage i Rejsen fra Begyndelsen til dens Slutning, men de maa ogsaa forud for Rejsen være med til Møder om Planlæg-gelse af Rejserne og endelig ogsaa være med til en forberedende Rejse, idet de maa besøge Steder, hvorhen de føre Husmændene, for i det enkelte at gøre sig bekendt med, hvad Udbytte der kan ventes, for at Husmændene ikke skulle spilde deres knappe Tid. Der har tidligere været andre Husmænd end disse tre, der have været paa Rejse i Aar, men de have efter en enkelt Rejses Forløb meldt sig fra, fordi deres Tid ikke tillod dem det. Men det er en Selvfølge, at fremragende og dertil skikkede Husmænd ere de bedste Førere paa Rejserne, og Udvalget søger dem ogsaa, hvor det kan faa dem.

Jeg skal med Hensyn til nogle Bemærkninger, der faldt fra den højtærede Minister for de offentlige Arbejder — som jeg beklager ikke er til Stede i Dag — om Aarhus—Kalundborg-Routen, gøre nogle Bemærkninger. Han udtalte forleden Dag, at jeg havde sagt, da jeg omtalte denne Route, at Skibene „i Reglen kom for sent“. Det forholder sig ikke rigtigt, jeg har sagt, at de „alt for ofte kom for sent“; men der er dog en Forskel. Det vil allerede ses af, at det vil ganske sikkert for enhver rejsende, der kommer for sent, den Dag staa saaledes, at Skibene alt for ofte komme for sent. Den højtærede Minister sagde, at Skibene ere komne for sent 4